

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	16 kor. — fill.	
Egy évre . . .	5 . . .	Egy évre . . .	8 . . .
Fél évre . . .	2 . . .	Fél évre . . .	4 . . .
Negyed évre . . .	1 . . .	Negyed évre . . .	2 . . .
Egy órára . . .	— . . .	Egy órára . . .	— . . .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzáró megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az iskolai év küszöbén.

(s) Az ősi kollegium szárnyas kapui megnyíltak immár, mint zsongó méhraj forr azok előtt az ifjuság, élénken társalgó csoportokba verődve össze, a tudomány szentelt csarnokának méltóságos csendjét a muzsák ama várvavárt zaja váltja fel, mely a tanuló sereg munkára menő évi küzdelmének kezdetét jelzi.

Az örök ifjuság e minden évben kivirágzó kertjének közepén olyan édes, olyan boldogító örömmézzel és reménységgel állunk mi szülők, amely-nél tisztább öröm, magasztosabb reménység a küzdelmes élet útján alig-alig jut osztályrészül nekünk. A tanárok atyai szívét keressük itt, kézen fogva vezetvén eléjük fiainkat, boldogok vagyunk, hogy megérthettük ennek örömet s reménykedik szívünk, hogy atyai kezek veszik át a mi féltett kicsünk feletti örökösödést.

Némelyikönket még alig halványuló emlékek fűznek a tudomány szentebb csarnokához s akik elég erősek valánk onnan kihozott idealizmusunkat az élet durvaságai között is megőrizni, fiaink által megújodni érezzük a tiszteletnek azt az áldásos vi-

szonyát, mely köztünk és bennünket kellő figyelemre méltató tanáraink között szövődött.

A tanítás és nevelés legfőbb lelki javának óhajával, teljes méltánylásával és áldásos gyümölcsöket ígérő reménységével, becsületes szándékába vetett bizodalommal bizzuk azért fiainkat ősi kollegiumunk tanárainak vezető gondjára, jól tudva azt, mint az arany függő és szinarany ékesség: olyan a bölcs intő a szófogadó fül-nél. (Péld. XXV. 12.)

Tanítás és nevelés, együttesen irányul ezekre az iskolai év kezdetén mindnyájunk érdeklődése; az ismeretek bármilyen nagy gazdasága sem képes kimeríteni várakozásunk körét az iskolával szembe, a jellemképzésre mindenekfelett nagy súlyt fektetünk, mert ez utóbbinak hiánya előtt csak stréber apák hunyhuntnak szemet, míg a kiknek tisztes munka árán lépésről-lépésre haladni jutott a szerencse, azok mindenekfelett óhajják, hogy fiaik romlatlan kedélylyel, minden szé-pért, nemesért lelkesedő idealizmussal és egyeneslelkűséggel ékeskedjenek. És e tekintetben olyan szép ősi örökség letéteményese épen a debreczeni főiskola, hogy hisszük, miszerint tanárai a

felelősség nagy súlyának érzetében most is mindig a legnagyobb odaadásal igyekeznek megfelelni hivatásuknak. Abban a reményben vagyunk, hogy a protestantizmus nagy elvei iránti érzék, sőt az azokhoz való ragaszkodás és az erős hazaszeretet, mint hagyományos szellem, ennekutána is áthatja a főiskolának minden zugát, legyenek a mi fiaink erős kálvinisták és erős hazafiak, vagy ha jobban tetszik, erős hazafiak és erős kálvinisták: a kettő közötti elsőségen nem vekengünk, de az események kerülhetlen logikája eléggé megtanított már bennünket arra, hogy mi sem az egyik, sem a másik nélkül el nem lehetünk, hacsak azt nem akarjuk, hogy nemzeti létünk, jobb jövőnk elsorvadjon. Ez irányban eredményt érni el nem is olyan nagyon nehéz, sőt az ifjuság már vérmérsékleténél fogva is hajlandó a lobogó lelkesedésre, ottan-ottan tulcsap, mint a gyorsan felduzzadt patak, de ekkor is csak az áll reá nézve, amit Petőfi mond:

És ne higgyétek csendes öregek,
 Hogy tán megárt,
 Ha tullobogja is a fiatal
 Tűz a határt;
 Föl szoktak gyujtani egész mezőt,
 S lesz égés által ez gyümölcsözőbb.

A hős.

Néhány hete Brest városában márvány mellszobrot lepleztek le a francia kormány képviselőjének jelenlétében. Nem hadvezér, nem államférfi, nem költő, vagy művész szobrot, hanem egy becsületes, bretón hazafit, aki halálával örök dicsőséget szerzett ismeretlen nevének.

1749. őszének egyik estéjén az öreg Keronel Jakab kiment bárkájával a tengerre halászni. Az idő szép volt, de mégsem nagy kedvvel indult utnak. A partok közelében angol hadihajók ezirkáltak s az angolok igen rövidesen bántak akkor az elfogott francziákkal. De az öreg halász gondolta, hogy résen lesz. Gondolataiból szokatlan látvány riasztotta fel.

Csónakot látott maga felé közeledni s amint kellemetlen meglepetéssel látta, a csónakon angol matrózok voltak. Menekülni akart, de későn volt. A többi oldalról még három csónak közeledett feléje, s mindegyik megrakva angol tengerészekkel. Az öreg keresztet vetett magára, és nyugodtan várta a történéndőket.

Csakhamar elérték az angolok, megköztették és egyik angol bárkának a fenekére fektették le. Azután nekivágtak a sik tengernek.

Az öreg parasztnak végtelenségként tünt fel az a néhány negyedóra, ameddig a bárka fenekén feküdt. Csak a csillagos eget látta és a hullámok moraját hallotta. A matrózok szót sem szóltak, ő pedig nem kérdezte őket, bárha mint bretón parlakó, úgy ahogy törte az angol nyelvet. Tudta, hogy úgy is hiába kérdezősködnék.

Végre a bárka hozzáütődött valamihez öt talpra állították és ekkor látta, hogy angol hadihajó mellett vannak, amelyre őt felhosszák. A hadihajón levették kezéről a kötelet, de bezárták és két napon két éjen át senki sem törődött vele. Enni azonban rendszeren kapott s éppen azért nem birta elgondolni, hogy tulajdonképpen mit akarhatnak vele. A hadihajó ezalatt folyton haladt ismeretlen célja felé. Végre harmadnap kihozták Keronelt és egy másik nagyobb hajóra vitték át, amelyet nyolcz-tíz kisebb-nagyobb ágyúkkal és katonasággal jól ellátott hadihajó vett körül. Az öreg parasztot egy tengernagy elé kísérték.

A tengernagy az egyik kísérő tiszttől kérdezte:

— Ez az?
 — Igen.

— Tudsz angolul? — kérdezte most már Keroneltől a tengernagy. A paraszt né-

zett, de nem felelt. Tolmácsot kellett hivatni. Most már felelt Keronel.

— Ismered a partvidékeket?
 — Igen.
 — A bresti vizeket is?
 — Igen.
 — Egészen jól?
 — Igen.
 — Éjjel is?
 — Akármilyen sötétségben.
 — Eltalálnál a bresti puskaporostoronyig?
 — Igen.
 — El tudnál oda kalauzolni egy hadihajót?

Keronel most már nem bámult. Tudta, már, hogy mit akarnak tőle.

— Igen — felelt határozottan és most már angolul.
 — Ah! — csudálkozott a tengernagy — no lám, a vén róka! — de így jobban szeretem legalább könnyebben megértesz.

A tengernagy elgondolkozott. Keronel homlokára kiült a veritek. Sejtette, hogy el van veszve.
 — Egyik hajónkra fogsz ülni a kormányos mellé és Brestig viszel minket. — Jutalmul száz tallért kapsz. Beleegyezel-e, vagy pedig öt perc múlva már a halaké vagy.

Az a fő csupán, hogy a dicső multban építő buzgóságot a nagyzóló frázisok kultuszával ne cserélje föl az ifjuság, így igazi erős jellemek fognak képződni egyházi és nemzeti éltünk felvirágzására. Ugy legyen!

Kedves Barátaink és Atyánkfiai.

Pozsony vármegye átirata kezdődik ezzel a tősgyökeres jó magyar megszólítással s folytatódik még magyarosabb zamatu igékkel, melyek oly vérünkbeli való igazságok, hogy szinte csoda, hogy most találják fel először.

A nemzetiségi törvények megújítását kívánja a nemes vármegye s átiratával azt akarja elérni, hogy ugyenezt kívánja a többi rokon vármegye is.

Minden belpolitikai mozgalom erősen érdekelt bennünket, mert ezek a mi igazi szívlüketeink, ezek adhatnak új életerőt belénk.

Mi idáig azon siránkoztunk, hogy külföldön nem tűzik ki politikai faktoraink a magyar zászlót, de minden nagyobb emóció nélkül vettük híret ha letépték itthon. Dühöngtünk érte, hogy nagykövetségeinken nem beszélnek magyarul, de nem izgatott tulságosan, hogy hazánk igen sok községében idegen nyelven vezetik a jegyzőkönyveket, sőt intézik a hivatalos átiratokat is.

Vérig bántott, hogy a külföld nem ismeri nemzeti különállóságunkat, de itthon német felhivatalos lapot tartunk s nem bírjuk keresztül vinni a magyar helységnevekről szóló törvényt.

Hát először itthon legyen rend. Takarítsuk le a portánk homlokára tüzött magyar czimerről a port, mely belepte s melytől sem a külföld, sem nemzetiségeink nem láttak már, ha majd újból felragyog tisz-

tán a nemzeti czimer, majd meglátják kint és bent.

Bámulatosan sülyed a magyar nimbusz a „jelszó-politika“ hatása alatt. Divattá vált egy idő óta jelszavakkal cserélni fel az elveket, vesszőparipákon lovagolunk, nem csoda, ha gyerekeknek tartottak bennünket, kiket bárki szidhat, korholhat, nem pedig félnak, ki csendet tud parancsozni és rendet tartani.

A nemzetiségi törvény revíziója igazi gyökeres orvoslás volna.

Nem támadás lenne ez a nemzetiségek ellen, hanem jó házi rend. Egy ur legyen a ki parancsol, de az ur apa legyen, ki gyermekeinek parancsol: gyermekeinek akár Janku, akár Johan, akár Janó, akár Jakab vagy Jován legyen is a neve.

Szükséges, hogy az állam nyelvét minden polgára e hazának irásban és szóban jól bírja.

Ebben nem lehet elnézés, ebből nem lehet nemzetiségi sérelmet koholni. Ha a nemzetiségek összegyűlnek, őt sem érthetik egymást ki-ki a maga nyelvén, csak úgy, ha egy közös nyelvet használnak. Valóságos árulás hazájuk ellen, ha ilyen esetben is egy idegen állam nyelvét, a németet használják. Tessék magyarul tudni mindenkinek, ha mindjárt porosz mintára menne is az oktatás. A ki ezt meg nem érti, vagy ebből nemzetiségi sérelmet akarna kovácsolni, az vagy stréber, vagy hazafiatlan.

Micsoda állapot az, — hogy messze ne menjünk — szűkebb pátriánkban is hogy a legközelebbi vidék népe képtelen valamit magyarul kifejezni, vagy magyarul valami megérteni. Ide járnak piacra háromfalgymölcsessel mi egymással, a nélkül, hogy magyarul tudnának, vagy hogy annak hiányát éreznék.

Ő szívesen megtanul az ő kedvükért az ő idiómájukon kereskedő és kofa egyaránt s minden hivatalos dolgokban kész tolmács áll rendelkezésükre.

Nos hát ideje megérteni velük, hogy szokásukat, viseletüket, avagy, kulturájukat

és vallásukat nem bántja senki, de az állam nyelvét tudni s minden nyilvános ériptekezésben használni kötelességük, mint a hogy az egész világon van.

Ha pedig ezt jó érzésük meg nem sugja, legvitálisabb érdekeiket kell hozzá fűzni a magyar nyelv ismeretéhez, a magyar haza tiszteletéhez.

Ha nem lehet az agyon keresztül eljutni a szívhez, hát a gyomron és zseben keresztül kell oda jutni. Sokszor ez az egyedüli út.

Üdvözöjünk Pozsony vármegyét mint zászló-tartót, figyeljük hányan sorakoznak e zászló alá, vagy lesz e ki e zászlót gyanusítani merje.

Zágrábban még forró a levegő az indulattól s mi nem tudnánk urak lenni saját portánkon.

Féle az ostoba jelszó-politikával, el a gyerekes vesszőparipákkal — itt az igazi munkatér a belügyi kérdésekben. A vakációnak vége — munkára fel.

A pozsonyi kiállításról.

(Úton és helyben.)

Fuladásig teli vonat indul ki köhögve a nyugati pályaudvarról szombat délután harmadik kettőkor. A kocsi folyosói is tele vannak hölgyekkel, kiket az orrtekerő dohányszag s a pokoli hőség az egyes rekeszekből kiüldöz. Előre vala látható, hogy a futárvonaton rengeteg nép fog Pozsonyba utazni, azonban a magyar államvasutakat nem lehet kihozni szokott flegmájából. Mit különvonat Pozsonyba, ahol a miniszterelnök és a földmivelésügyi miniszter képviselik a kormányt s egy főherceg az uralkodó hazát, ezer meg ezer gazda, családostól együtt a magyar főrangú és középosztályt.

A helyzet már Párkány-Nánán tarthatatlan lesz. A kalauzok már eddig is halálmegevetéssel tudtak utat törtetni maguknak a

A paraszt úgy tett, mintha tünődne. Az angol elővette óráját.

— Egy perczig gondolkozhatasz.

— Keves lesz a száz tallér uram! Az életemmel játszom.

— Kapsz kétszázat.

— Még ha ötszáz volna!

— Jó, megkapod az ötszázat.

— De előre!

— Helyes! okos óvatosság. Mindjárt megkapod.

A tengernagy szólt egyik tisztjének és néhány percz múlva Keronel kezében volt a zacskó ötszáz fényes ezüst tallérral. A paraszt megnézte es mérlegelte.

— Mind meg van? kérdezte.

— Egy sem hiányzik, elhiheted.

— Elhiszem.

És Keronel az övén hordott bőrcsákóba tette a pénzt.

— De ez nem elég, — szólt az angol.

A család, árulás, vagy szokás legkisebb jelére rögtön meghalsz. Értetted?

— Igen.

A gyalázatos alku meg volt kötve. Keronel levitték ismét czellájába, ahol néhány napot töltött. A tengernagy kedvező idő várt. Végre alkalmasnak találta az időt. Felhozták Keronelt és egy legkisebb hajóra vitték, amelynek feladata volt kalauzolni egy fregattot a Brest körüli veszedelmes csatornában, ahol a vizalatti szirtek lehetetlenné tették a behatolást a viszonyokkal nem ismerős idegen hajóknak.

Az éjszaka felhős volt. A hold csak hébe-korba bukkant ki és csak kétes világosságot terjesztett. De Keronel gyermekkor óta ismerte a part minden zegét-zugát. A kormánypad mögé ültették, onnan vezényelte a hajó mozdulatait. Melléje jobbról-balról egy-egy katona telepedett. Puskájuk csőve csaknem érintette két oldalt a paraszt fejét. Keronel eddig még bizott benne, hogy talán bele ugorhat a tengerbe és uszással menekülhet, Talán nem találják el az utána küldött golyók. Ez a remény most már elveszett. Vagy elárulja hazáját és akkor szegény családja gazdag lesz, vagy pedig meghal. Most már nincs más menekülés.

Parancsára a hajók meglátták menésüket. A legveszedelmesebb sziklás csatornába tértek. Az öreg paraszt jobbra nézett, majd balra pillantott.

A két puska ott volt fejénél. Nagyot sóhajtott.

— Gyermekeim! szegény gyermekeim!

És a viharedzett, orkánnevelt öreg embernek szeme szögletében áruló könnysepp jelent meg. Fölnézett az égre. Nem látott csillagot. Körötte mély csend honolt. A partok szikláinak körös-körül húzódo sötét tömegéből alig észrevehetőleg vált ki a kisérő fregattnak fekete fenyegető alakja. A parancsnok nem állta szó nélkül.

— No — örvendezett — az éjjel Brest erődtiményei repülni fognak.

Keronel nem felelt. Összeszorította fo-

gait és titkon összekulcsolta kezeit. De gondolata beszélni kezdett.

— (Mi atyánk, ki vagy a mennyekben.) kissé jobbra! . . . (Szenteltesse meg a Te neved, jöjjön el a te országod és legyen meg a Te akaratod . . .) minden vitorlát kifeszíteni! . . . (valamint az Égben, ugy a földön is . . .)

A kifeszített vitorlákba belekapaszkodott a szél. Ijesztő árnyként rohant előre a két hajó. Keronel tovább imádkozott, buzgón és bensőn.

— (Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma és bocssás meg nekünk, valamint mi megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek . . .)

A paraszt szeméi tágra nyitak. Már közel vannak!

— (Ne vigy minket a kisértésbe, de szabadíts meg a gonosztól . . .)

Ebben a pillanatban Keronel térdre omlott.

— Ámen! kiáltotta hangosan.

Irtózatos roppanás hallatszott, a hajó sziklának rohant és tetejébe rohant a fregatt, de előbb Keronel fejét járta át a két golyó.

Évek múlva Napoleon császár buvárokkal vizsgálta meg a hajók roncsait. A buvárok felhozták a halottakat és az értékes iratokat s egyebeket. Angol matrózok százai közt ott feküdt átlótt fejjel az öreg paraszt tüsszójében hős tettének bizonyítékával, az ötszáz tallérral.

Z. A. G.

a folyosók ember- és paktáska tömege közt most bejutnak még egyszer a Perronra, hol újabb ember- és paktáska tömeg mered feléjük.

Ursten! ez a tömérdek ember mind Pozsonyba igyekszik! „Pozsony! Pozsony!” kiabálják egymásnak az ujonnan érkező utasok, kik valahogy még föltuszkolják magukat a vonatra, makacsul meghusitván ezentul minden mozoghatási tehetséget, mely még netán megmaradt volna. Azonban egy kalauzban megmozdul a nemhivatalos ész s az állomásfőnököt rábírja, hogy Érsekújvárra segítségért sürgönyözzön.

— Uraim! Legyenek egy kis türelemmel, Ujvárott új kocsikat csatolunk a vonatához, akkor lesz hely.

Kocsimban egy végtelenül beteg bécsi ember ül künön a folyosó kalauz ülésén, miután a harapható dohányfüstbe behatolni nem mert beteg tüdejével.

— Herkulesfürdőről jövök — mondja bágyadtan. Nem hittem, hogy Budapesten vasutrá ülhessek. De most, ha még egy óráig itt kell ülnöm, meghalok.

S ölömszínű arca nagyon is akarja igéretét beváltani. Szerencsére 3 óra 37 perczet herobogunk a cigányzenés Érsekújvárra. Az emberséges kalauz felszedi a beteg embert, csaknem Aeneasként czipelvént át őt a tiszta levegőjű új kocsiába, a melyet most kapcsolnak hozzá. A folyosó is kezd lassan ürülni; leugrálunk egy meleg spritzerért s egy hőbe folytott pohár sörért. Sebaj, ez italok hidegségétől senki se kap tüdőbajts ez is nyereség!

Most már vigabban haladunk Pozsony felé, ha Galanthán újabb utasok bökdécselnek is fel vonatunkra. Urambátyám összeszókolódik uramöcsém.

— Ugyan hol lesz szállásunk? — kérdi urambátyám?

— Én gondoskodtam már előre. A Vadász-utczában vettem — egy szép fiatal özvegnél, mert most mindenki ad ki szobát.

Urambátyám megpödrí a bajuszát.

— Van még ott egy kanapé? — kérdi aztán.

— Fájdalom! — válaszol ravasz mosolylyal uramöcsém.

A vonát megcsillapította haladását, a pozsonyi hegyláncz szőlő borította kies dombjai megkezdődnek. Nemsokára herobog a vonat a pályaupvarba, hol diszmayyar és frakkos úrak várakoznak. A termes-kocsi ajtaja megnyílik s Darányi miniszter fehér feje megjelenik ajtajában. A fogadó küldöttseg megköszörüli torkát.

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelms Uram!

Menekülünk s nézzük, hogy kocsit kapjunk, mely bevisz a városba, mert ha itt a beszédet és választ várjuk, majd gyalog cseppenünk.

A város nemzeti zászlódiszt öltött. Csak egy új koronázáskor lehetne ily ünnepélyes színzetű, mint most. Minden házon zászló, de nemcsak a főutczákon, amerre a miniszter megy, de az apró utczákon és közőkön is. A miniszter a város diszfogatába szállt be a polgármesterrel s aztán a tömérdek kíváncsi nép sorfala között hajtja a „Zöldfa”-ba, hol már egy hét óta nincs kapható szoba.

Nem is teszünk kísérletet arra, hogy a hoteleket sorra járjuk szobáért. Pozsonyban jártas ember tudja, miként kell szobához jutni. A Nagy Lajos-térről lekanyarodtunk a Széplak-utczába, vagy a Kórház-utczába s valamelyik ház előtt, melyen czédula van ki tévé, megállunk. Van itt magánlakás, egy szoba egy napra 2—3 frt. tiszta, csinos, rendes, éppen jó. El vagyunk helyezve, mehatsz kocsis!

De a város és a rendező-bizottság is gondoskodott lakásokról, melyeket később megösmérünk. Például, midőn éjjel hazafelé megyünk, az úgynevezett „Schüttkasten” előtt visz el utunk, hol az egyik földszinti ablakon keresztül látjuk a deszka-ketreczeket, melyekben két emdeni lud, vagy egy kiállítási vendég fér el. Deszka-ketreczek hosszú sorban, belül egy prics szalmazsákkal, mge egy szék, rajta mosdótál. „Mein Herz, was willst du noch mehr?” nem vagy hajléktulanul, mint eleinte gondoltad, nem kel Bécsbe fölmenned, hogy meghálhass.

Cakumpakkunkat lerakjuk, menjünk át a kiállítás területére, szétnézni. Most már teljes puchban van, csodás gyorsasággal készítve el. Átvesszük meghívónkat holnapra s kissé szétnézünk. Czigányzene itt, sürgés-forgás amott, ludgagógás, marhabögés Engerau felől, míg közbe a diszítéseket szegező kalapács utolsó művét végezi.

Elég mára ennyi a kiállításból: ma este van az új társulat első operaelőadása. A troubadour, kissé kopott mesterség Pozsonyban, hol külön színhazi vonatai utjan az operát szerető közönség Bécsben „Tristan és Isolda”, „Lohengrin”, „Sába királynője” kitünő előadásaiban gyönyörködhetik, de hát azért nezzük meg, hiszen a kedves Wlassák Vilma, budapesti Operánk egyik széphangu énekesnője, a téli primadonna itt s kivülem még három budapesti operaházi tag szerepel mint állandó vendég, a szép Korányi Frida, továbbá Déri Jenő és Mányoki Zsigmond.

A színház mérsékelt látogatásnak örvend, de ott van bájos nejevel Kvassay Ede, a kitünő író, ki fájdalom! már évek óta piheneti tollát s Pozsonyban proczul negotiis él. Negyedszázados barátság csatol hozzá, tehát kölcsönös öröm a viszontlátás. Fölkerül a régi jó idők emlegetése, — senes sumus laudatores temporis acti.

A közönség igen hálás az előadásért, igen sokszor tapsolja ki, nyílt színen is a primadonnát s a többi szereplőt, majd éktelen zavarba jő, midőn előadás végével a szép színházat el akarja hagyni. Szakad az eső és potyognak a menykövek mindenfelé. Szerencsére a közelben 4—5 vendéglő van. — fussunk! Hamar fedél alá érünk a „Zöld fa”-ban, enni- és innivalót hódítani nagyobb feladat, Rubinek Gyula kedélyesen biztos, hogy Darányi miniszternek is csak hosszú várakozás után jutott egy borjupörkölt, tehát várjunk. S a várakozásnak és némi erélyes hangzatoknak meg van a kellő hatása: egy óra leforgása alatt megvacsorálunk.

Az eső elállt, de a város ezalatt kihalt egészen. Pozsony mégis csak kis város a sok ezer látogató dacára is. Menjünk haza. Zsebünkben az ősi kapukulcs, melyet házi-asszonyunk markunkba nyomott a szobához való jogunk elismerésekör — egy kis pihenés elkél.

Rövid a pihenés, mert reggeli öt órakor már megmozdul a város. A reggeli vonat akkor érkezett meg az utczákon, kávéházakban, borbély műhelyekben és vendéglőkben hemzseg az ember. Elhódítunk egy kávé s egy helyi lapot, a „Grenzbote”-t megmondja, mi a mai nap teendője. Elmegyünk a dombra, Liszt egyik zenés miséjét adják adják elő Strehlen mester vezetésével, a karnagy maga is (egykor a lipcsei színház első vonós-zenekara van helybeti műkedvelőkből, kik buzgalommal dolgoznak, amíg egy — kanonok a misét mondja.

Ez alatt szakadtlanul vonultak át a fogatok a vashidon a kiállítás területére. Négy propellerből álló hajóraj szállítja a közönséget át a ligetbe s ez is kevés, hőlőt máskor egyetlen egy megbírja a forgalmat. A bájos liget a nyár és a művészet pompájában áll, a szőnyegkertet, a szőlőtenyésztés, gyümölcsfatenyésztés művésze remekeit mutatja be. Friss szőlőtökék és gyümölcsfák a kiállítás területén, mint ha csak ott nőttek volna, mosolyognak felénk, szobrok, lampionok, zászlók és egyéb diszek pazar pompával a kecses pavillonokon és közöttük. De írjon erről avatottabb toll, a Ven Sas szeme arra való, hogy meglássa, amit a szakember nem akar meglátni.

S meglátja Budapesti tömérdek kedves ismerőse s jóbarátja egész tömegét, szintezt hihetné, hogy az agrárius tábor (a fővezér kivételével) egészen itt van, De jönnek a vidám merkantilisták is, kik fanyarujbár, de elismerik, hogy „na, az agráriusok is tudnak valamit”. A haza vándor lantosa, Hazafi Veray János is árulgatja garasos füzeteit a tömeg közepette, mely a sport-telep felé tart. Itt lesz a megnyitás ünnepélye, odahömpölyög az emberáradat, ott áll meg a tömérdek fogat.

A roppant tribün tele hölgyekkel, előtte kisebb diszatór a fiatal főhercegnők számára. Kissé nagyon is távol e helytől a hivatalos diszatór, csupa nemzeti szín díszével, mely a főherceg védnöksége dacára se türi meg a sárgafekete lobogót. A Gotterhaltét (Isten akárhová tegye!) nem lehet kiküszöbölni, tizenhat ütemet eljatszik a lkatonai zenekar, de utána felharsan Strehlen vezénylete alatt a magyar Himnusz:

Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel!

S előlép Darányi miniszter a főhercegi védnök elé és elmondja, hogy az idén megáldotta Isten a magyart bőséggel és ennek következtében jó kedvvel is.

Bár mindig így lehetne, — sóhajtók mind utána.

Vén Vas.

Országos gazdasági kiállítás Debreczenben.

A fényes sikerű, tanulságos, Szegeден tartott országos első gazdasági kiállítás után most Pozsonyt érte a kitüntetés, hogy zarándokoló helye lett a magyar haza, sőt a külföld gazdáinak is. Gazdálkodásunk kincseit, fejlődését mutatja be a nagyhorderejű pozsonyi országos gazdasági kiállítás, mellyel kapcsolatban már felmerült a kérdés, hogy a következő III-dik országos kiállítás hol rendeztessék?

Miskolcz már sorompóba lépett. Miskolcz már hivatgatja e kiállítások lelkes és buzgó rendezőit, az Országos magyar gazdasági egyesületet, éppen azért emeljük fel szavunkat, Debreczen város előljárói minden további halogatás nélküli azonnal álljanak sarokra és lépjenek érintkezésbe az országos gazdasági kiállításnak lelkes, hazafias rendezőivel és vigyék keresztül, hogy a harmadik országos gazdasági kiállítást itt Debreczenben rendezzék.

Egy meghívó barátságos szóba kerül és ha később a kiállítás rendezési költségeihez is kellene járulni néhány ezer forinttal a városnak, az oly csekély anyagi áldozattétel lesz, mely

számításba sem jöhet azon nagy anyagi és erkölcsi előnyökkel, a melyekhez Debreczen ezen országos gazdasági kiállítás révén jut.

E kiállítási napok alatt Debreczenbe zarándokolnak hazánk minden részéből a sok százezernyi gazdák, kik sokszor leszólt ősi magyar városokat erejében, szépségében ösmervén meg, barátjaink lesznek a támadókkal szemben; de továbbá alkalmunk nyílik Debreczen és nagy vidékének különleges gazdasági kincseit az ország előtt bemutatni és mire viszont Debreczen és gazdáinak van nagy szükségök e kiállítások kapcsán, gazdaságot életünk vezető embereivel összeköttetésbe lépve, alkalmok nyílik a gazdasági életünkben forrongó új eszményekkel, elvekkkel, irányokkal megösmernedni és azokról a mi viszonyainkra szükséges, hasznos újításokat elfogadni és a magyar gazdák zászlaja alá csoportosulni, értjük, a gazdasági közös érdekeket illetőleg.

Mi szerintünk tehát hatóságunknak, gazdáinknak nem szabad elszajlítani az alkalmat és azonnal, minden további halogatás nélkül intézkedni kell, hogy a városunkra csak előnnyel és dicsőséggel járó harmadik országos gazdasági kiállítás Debreczenben legyen megtartva, mert Debreczen a magyar gazda életnek egyik legerősebb közponja és így szégyen és veszteség volna reánk, ha nem Debreczenben, de más kisebb gazdaságilag jelentéktelenebb városkában rendeznék a legközelebbi országos gazdasági kiállítást.

NAPI HIREK.

Emlékezzünk a 48/49-es öreg honvédekre.

Budapestről, egy kiváló hontánytól kaptunk levelet. A névet felkérés folytán elhallgatjuk, noha mint irónőnek és egy kiváló szabadsághősök családjának a tagja — neve ösmert és becsült a nemeslelkű magyar nőnek. Hozzánk intézett ezen levelében oly eszmét, oly nemes gondolatot vet föl, melyet ajánlunk a hazafias körök, egyesületek pártfogásába, ugyanis a becses levélnek ide vonatkozó része így hangzik:

„Ime küszöbén állunk Kossuth Lajos századik születésnapja évfordulójának. Azt hiszem, osztani fogja szerkesztő ur ama véleményemet, hogy midőn a napot ország-szerzte ünneplik: e nagy naphoz az ünnepek csak akkor lennének igazán méltóak, ha azokon „K o s s u t h é l ő f i a i r ó l” is megemlékeznének.

És pedig akként, hogy miután majdnem az összes egyletek és társulatok, ének, zene, meg szavalatokkal egybekapcsolt ünnepeket rendeznek: ezeket **tetszés szerinti** belépti díjjal lehetne összekötni — az ekként ország-szerzte egybegyűlt pénzt pedig — mely szép összeget tenne ki — a Honvédegyletnek küldve, általa a közhonvédeknek havi 3 frtnyi nyugdíját tán magasabbra lehetne emelni.”

Uj üzlet!

Megnyílt **ASZTALOS JÓZSEF** divat és rőfös árúk raktára Debreczen, Kossuth utca. Legnagyobb választék! Legujabb kivitel! Elismert ízlés! Csak elsőrendű gyártmány! 15 forint vásárlás után — még ha részletekben történik is — hazai hírneves íróktól egy szép kötésű könyv díjmentesen. (3-2.)

Mi részünkről a legmelegebben ajánljuk ezt a gyönyörű hazafias eszmét a pártolásra, mert — mint a kedves levélíró nagyon helyesen és igazán írja: — „így talán mégis elérhető lenne a cél, hogy a 3-4 ezerre tehető nyomorgó hősök végnapjaira kenyérhez jussanak.”

A Debreczeni szőlő és bortermele szövetségi bora Angliában.

Emlékeznek olvasóink arra, hogy a május hóban magyarországon járt Angol gazdák tanulmányutjukban Debreczent is és itt a Debreczeni szőlő és bortermele szövetségi telepét is meglátogatták. Ezen alkalommal a szövetségi borait az Angol gazdákkal megízleltette, mely borkóstolónak eredménye képen e napokban érkezett Angliából az elő megrendelés, melyben az Ezerjó-ból egy üvegezve, mint hordóban, nagyobb próba küldemény indították Hamburgon Harwich-on át Angliába Essex megyébe. A mi mindenestire a Debreczeni szőlő és bortermele szövetségi egy újabb örvendetes sikere.

A debreczeni borok győztek.

A debreczeni szőlő és bortermele szövetségi borait a pozsonyi országos kiállítás bíráló bizottsága a legnagyobb díjjal, aranyéremmel tüntette ki. Ha figyelembe vesszük azt, hogy ezen kiállításon 19 borvidékről 377 termelő 1296 fajborral jelent meg és pedig úgy, hogy ezen 19 borvidék közül valami 15 az ország legjelesebb bortermele helyeit képviselte mint pl. Tokaj, Mád, Talya, Tarczal, Eger, Szegszárd, Pécs, Világos, Arad, Kis-Marton, Visonta, Székelyhid stb. és ha összeszámoljuk, hogy az összes kiállítók közül csak husz kapott aranyérmét és ezek között a debreczeni szőlő és bortermele szövetségi fiatal telepítése is ott van, mig pl. Tarczal vinczellér képezdénének és Szegszárdnak valamint igen sok régi hírneves más termelőnek csak ezüst vagy bronzérem jutott, akkor valóban nagy örömmel kell tudomásul vennünk a debreczeni bor ilyen legelsőrendű kitüntetését és öszintén gratulálunk a debreczeni szőlő és bortermele szövetségi fiatal telepítésének és ezért a Debreczenben termelt borral ilyen fényes eredményt ért el és ezzel borainknak az ország határain túl is kiható hírnevet szerzett.

Lakodalom Hl-Böszörményben.

Szép családi ünnepély folyt le tegnap HBöszörményben Kővér Demeter ref. tanítónak, pártunk régi hű tagjának vendégszerető házában. A h. böszörményi hölgykoszoru egyik legszebb virágszála Kővér Margit és Langhammer Sándor betétszerkesztő hivatalnok esküdtek egymásnak örök hűséget. Mint násznagyok Benedek János orsz. képviselő lapunk főszerkesztője s Dobó Sándor szerepeltek. A házasságkötés Paksy Károly anyakönyvvezető előtt történt s azután a Kossuth-templomban Szilnoki Gerzson ref. lelkész áldotta meg az iftu pár frigyét. Az esküvőt követő lakomán felköszöntőket mondtak a násznagyok s Terestényi kir. járásbíró, éltetve az örömszülőket és a boldog mátkapárt.

A függetlenségi kör

lapunk munkatársához dr. Király Péterhez azon alkalmából, hogy ez utóbbi a Kör által Junius hó 15 én tartott estély sikeréhez

közreműködésével hozzájárult, a következő köszönő levelet intézte:

„Debreczen, 1902. szeptember 8. Tek. dr. Király Péter urnak Helyben.

„A debreczeni függetlenségi kör választmányának 2/1902 sz. határozata folytán, kedves kötelességünknek ismerjük tudatni Tekintetességgel, hogy mivel a Körünk által folyó évi Junius 15-én rendezett táncvigalom és hangverseny volt szíves közreműködni s vendégeinket mély tudású felolvasásával gyönyörködtetni, — így hangversenyünk magasztosságát emelni: választmányunk jegyzőkönyvileg hálás köszönetének és elismerésének adott kifejezést.

Körünk jövőjének, felvirágzásának munkálását továbbra is jóindulatába ajánlván... Maradunk hazafias üdvözléssel Nagy János s. k. elnök. Dr. Kocsár Gábor s. k. titkár. (P. H.)

A Kossuth-ünnep és a polgárság.

Kossuth Lajos ünnepét párt és felekezeti különbség nélkül fogjuk ünnepelni. Itten Debreczenbe is az őszinte lelkesedés, szeretetteljes hála sugárzó fénye fogja beragyogni ezt a napot, de melyen az ünnepi fénynek a külső díszben is meg kell nyilvánulni. Debreczen minden rendü-rangu polgáraihoz intézzük azért, még idejekorán e szavunkat, hogy gondoskodjanak házaiknak lobogókkal való fel-díszítéséről. És különösen a főbb utcákon ne kerüljön olyan szomorú ház, melyet nemzeti lobogó ne ékítene e napon, sőt drapériákkal, lombokkal is díszítsék fel a házakat, — este pedig legyen kivilágítva minden ablak, mert csak így lesz a Kossuth ünnepe méltó külső pompájában is Debreczenhez és a debreczeni polgársághoz.

Hentesek és mészárosok sérelme.

Erdekes beadványt terjesztett az ipar-testület elnöksége tegnap a városi tanács elé. A hentesek és mészárosok legujabb sérelmét mondja el a kérvény, a mely alapján véve nem nélkülözi a humort sem. A hentesek és mészárosok azt panaszozzák el, hogy újabb nagyon sok — nem mészáros — jár állatot vágni a városi vágóhidra. Ezek a laikusok aztán hamarosan elsajátítják a hentes és mészáros ipar különféle sajátosságait s veszedelmes versenyzői lesznek az ipari joggal felruházott mestereknek. Hogy ez a jövőben meg ne történhessen, arra kéri a hentesek és mészárosok a tanácsot, hogy tiltsa ki az iparigazolvánnyal nem bíró egyéneket a vágóhidról. Hogy mit szól a tanács a kivánsághoz azt egyelőre nem tudjuk, ezuttal csak azt konstatáljuk, hogy hentesek és mészárosaink sérelme eggyel ismét szaporodott.

Kossuth-ünnep Búd-Szentmihályon.

Alább közöljük Búd-Szentmihály község lelkes polgárainak meghívását az általuk f. hó 14-én tartandó Kossuth-ünnepélyre. Akkor midőn az egész ország egy szívvel lélekkel ünnepel, sértenők búd-Szentmihályi polgártársainkat, ha őket az ő ünneplésükért külön dicsérettel illetnők. Annyit azonban e helyen is mondhatunk, hogy ha valahol szívből ün-

neplik Kossuth apánk emlékét, úgy ez a hely Büdszentmihály, melynek polgársága a hazafiúi tettekben mindig első helyen áll. Az ünnepre leutazik a kerület szeretett képviselője Dr. Pap Zoltán is, több képviselőtársa kíséretében. Boldog ünnepelést a szentmihályiaknak! A fent érintett meghívó, amely egyúttal az ünnepély programját is magában foglalja, a következőképpen szól:

Meghívó. A tiszalöki országgyűlési választókerületnek folyó évi július hó 27-én tartott népgyűlési határozatához képest a kerület Kossuth-ünnepélye 1902. évi szeptember hó 14-én Büd-Szent-Mihályon tartatik meg, a következő tárgysorozattal: 1. Ünnepi istentisztelet a ref. templomban d. e. 8 órakor. 2. Templomból felvonulás a Kossuth-térre. 3. „Szózat”, éneklé a Dalárda. 4. Megnyitó beszéd, tartja Gáll András városi főbíró. — 5. Alkalmi beszéd, tartja: Mészáros János ev. ref. s. lelkesz. 6. Jelentés a Kossuthszoborról, előadja: Kabay József városi főjegyző. — 7. „Kossuth”. Pap Zoltán országgyűlési képviselőnk pályanyertes ódája. Előadja a szerző. — 8. A vendég országgyűlési képviselő urak és a kerület többi községei küldötteinek beszédei. — 9. Kossuth-himnusz, éneklé a Dalárda. — 10. „Kossuth Lajos”. Alkalmi költemény Szalay Gyulától Szaválja; Bornaemissa Barna. — 11. Határozat az 19-iki budapesti országos ünnepélyen való képviseltes tárgyában. — 12. „Hymnusz”. Éneklé a Dalárda. — 13. Társas ebéd. Egy teríték — borral 2 korona. — 14. Népünnepély a Kossuth téren. — 15. Este a város kivilágítása és diszmenet. — Ezen ünnepélyre van szerencsénk tisztelettel meghívni. Büd-Szent-Mihály, 1902. évi szeptember hóban Garas István, elnök. Homolay Gyula, jegyző.

A debreczeni országos tornaversenyek.

Nagyszabású lefolyása volt az országos versenyek második napjának is. A kisasszony napot ünneplő közönség csaknem teljesen megtöltötte az összes helyeket és sűrűn tapsolt a győzteseknek. A verseny lefolyásáról alábbi tudósításunk szól: Kerékpárverseny. 2000 méter. Diszitett és a debreczeni sportpártolókat tiszteletdíja nagykis ezüst- és bronzérem. Két előfutam után a döntőben első Haringás Béla, 2. Komjáthy, 3. Posszert, 4. Hajnal. Idő 4: 4 perc. Juniorok 120 yardos futóversenye. Nagy ezüst, kis ezüst és bronzérem. 1. Majerszky, 2. Farkas, 3. Hajnal. Idő 13'5 másodperc. Diskosvetés. Nagy ezüst s egyleti tiszteletdíj, nagyezüst bronzérem. 1. Ziffer S. 31'80, 2. Sedelmayer 30'08, 3. Rudolfi 29'45 m. Összetett verseny korláton és nyújtón. Diszitett ezüstérem és Debreczen sz. kir. város tiszteletdíja, nagy-, kis ezüst és bronzérem. 1. Katona, 2. Erdődy, 3. Pédery, 4. Soltész Football match. A D. T. K. E. és a máv. gépjavitó műhely csapatai közt. Eredmény az első félidőben: 1'0 a máv. gépjavitó csapat javára. Második half timeben, eredmény 1'0 a D. T. K. E. csapata javára. Végeredmény 1: 1. Tárdugrás deszkáról. Nagy ezüstérem és a debreczeni sportpártolókat tiszteletdíja, nagy-, kis ezüst és bronzérem. 1. Kovács 6'08 cm., 2. Gabrovitz 6'07 cm., 3. Zsák 6'02, 4. Ziffer 5'95. Gátfutás. Diszitett ezüstérem és a debreczeni hölgyek tiszteletdíja, nagy-, kis ezüst és bronzérem. 1. Hellemich 1'56 cm., 2. Kovács, 3. Gál, 4. Dayka. Kerékpáros záróverseny. Nagy ezüst, kis ezüst és bronzérem. 1. Komjáthy (1'39 mp.), 2. Haringás, 3. Posszert. Este nyolcz órakor a vasúti vendéglő éttermébe gyűltek a versenyzők, a hol kiosztották a díjakat. Majd társasvacsora volt.

A szept. 17-iki diszközgyűlés tárgysorozata.

A tegnap, Komlóssy Arthur elnöklése mellett tartott teljes tanácsülésen állapították meg a 17-iki diszközgyűlés meghívóját és tárgysorozatát. A közgyűlésre a következő meghívást bocsájtják ki: Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának halhatatlan emlékű nagy hazánkfia Kossuth Lajos születése 100 dik évfordulója alkalmából f. 1902-ik év Szeptember hó 17-dik napján — szerdán — délelőtt 10 és fél órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó diszközgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: dr. Bakonyi Samu városi törv. hatósági bizottsági tag. 3. Felolvasása és a diszközgyűlés tudomására hozatala a Kossuth Lajos emléke megörökítésére vonatkozó közgyűlési határozatoknak. 4. A diszközgyűlés bekezdése és hitelesítés. Debreczen 1902. Szeptember hó 10.

Erzsébet királyné emléke.

Erzsébet királyné halálának évfordulója a holnapi nappal következik be. Ezen a napon délelőtt kilencz órakor rekviem lesz a róm. kath. templomban, amelyen a Szent László dalegylet Kovács Károly karmester vezetése alatt ad elő gyászénekeket.

Carmellini a Hungáriában.

Carmellini a híres bűvész holnap szerdán este a Hungáriában mutatja be kiváló ügyességét. Carmelinit ösméri a közönség, minden évben előkelő és nagy közönség jelenlétében a Hungáriában játszik s ügyes, utólrhetetlen, majdnem csodás bűvészeti mutatványával csodálatba ejti a jelenlevőket s a legnagyobb elősméretet vívta ki már magának. Hisszük, hogy holnap szerdán este is nagy közönség nézi végig Carmellini csodás bűvészeti mutatványait, melyekkel, most a holt szezonban nemcsak szórakozást, de pompás élvezetet is nyújt.

Vesztett kutya a Nagyerdőn.

A Kisaszony-napi nagyerdei sétáló közönséget pánik rettegésbe ejtetetegnep délután egy vesztett eb. A nagyerdei fürdőház mellől bukkant elő a félelmetes állat, óriási riadalmat keltetvén a közönség között. Vakon futott előre s a tömeg homlok menekült minden irányban. Csakhamar észrevette a veszedelmes állatot a Nagy erdőn álló rendőr-őrszem és kivont kardjával üldözni kezdte. Izgalmas hajszá keletkezett végig a Simonyi-uton. A rendőr azonban kötelességének tudatában nyomon követte a veszedelmes állatot s végre a Margir-fürdő előtt utólrerte és agyonverte. A közönség a bátor rendőrt megéljenezte.

A debreczeni zeneegylet.

A debreczeni városi zeneegylet, mely Kenézy Gyula dr. elnök vezetése mellett szépen fejlődik, e hó 1-én új helyiségbe, a Gilányi laktanyába költözött át. A zeneegylet napról napra tartja próbáit és a jelenlegi szervezet és szorgalmas tanulás mellett rövid idő alatt nagy erkölcsi sikereket érhet el. Első nyilvános szereplése a zeneegyletnek az e hó 16-án este a Kossuth-ünnepély alkalmából tartandó lampionos menetben lesz, mikor is bizonyára meggyőződést szerzhet a nagyközönség a zeneegylet fejlődéséről és képzettségéről.

Halálozás.

Gyászlevelet vettünk, mely néhai özvegy Polgár Tóth Mihályné Szoboszlai Zsu-

zsanna elhunytát tudatja velünk. A 82 évvel elt hitbuzgó polgárnőt kiterjedt nagy rokonság gyászolja a Ménes, Tóth, Nyilas, Kiss, Polgár, Harsányi polgár családok tagjai közül. F. hó 9-én, délután 3 órakor temették a Csapó-utca 58. számú háztól.

Makó színtársulata.

Makó Lajos a debreczeni színház igazgatója szeptember hó végén vonul be Debreczenbe és 30-án megkezdí működését. Most már ösmertes tarsulatának teljes névsora de tartózkodunk előre a bírálatától, mert az egyes erőket leginkább hírből ösmérjük, azt azonban már most jelezhetjük, hogy Makó jól szervezte tarsulatát, minden szerepkört betöltött és bizunk Makó 15 éves igazgatói multjában, hogy a színház előtte nem annyira üzlet, mint a művészet nemes hajlása lesz és igyekezní fog a közönség igényeit kielégíteni. A tarsulat tagja a következők:

A színház ügyvezetése a következő: Makó Lajos igazgató és főrendező: Szabó Károly titkár, Simandi József karnagy, Klenovits György rendező, Krémer Jenő rendező, Szalai Károly ügyelő, Pásztor Gyula karmester, Laky Eugénia sugó, Makóné Ábrai Aranka főpénztáros, Oroszné Ilona pénztáros. Előadó személyzet: Nők: Felhő Rózai szubrett énekesnő, Aldor Juliska népszínmű-énekesnő, Szőgyi Giza koloratur énekesnő, F. Barcs Aranka alt énekesnő, Krémer Jenőné énekesnő, Havasi Szidi komikai anya, Ebergényi Amália drámai anya, Jeszenszky Irén hösnő, Mészáros Margit szende, Hahnel Aranka szubrett és társalgási, Csige Ilonka naiva; — Bittera Erzsébet, Kendi Piroška, Molnár Juliska, Fodor Szeréna, Lengyel Klára, Mikei Rózi, Bokor Zelmá, Csanádi Mari, Szabó Károlyné; Lászi Etel, Keresztély Flóra, Szilágyiné, Varadi Józsa, Berzeviczy Etel segédszínésznők. — Férfiak: Klenovits György hősszerelmes, jellemszínész, Palágyi Lajos lírai szerelmes, Pápai Lajos síheder és bariton énekes, Patáki Béla bonvivant, Szalai Károly színész, Sebestyén Géza apa és jellemszínész, Nagy Dezső jellemkomikus, Farkas Béla drámai apa, Makó Lajos kedélyes apa, Szilágyi Aladár buffó komikus, Virágháti Lajos tenor buffó, Karacs Imre tenorista, Mezey Andor baritonista, Krémer Jenő burleszk, komikus, Marton Miklós tenorista, Szabó Gyuluska gyermekszereplő; — Juhász János, Galló Gyula, Nagy Sándor, Ladányi Imre, Szabó Károly, Nagy József, R. Nagy Gyula, Irmay Béla, Miklósi János, Vámos Jenő, Nógrádi Sándor, Cs. Nagy Miklós, Vági Henrik, Papir Henrik, Kiss József segédszínészek. Zenekar: a 39. sz. cs. és kir. gyalogezred zenekara. Színházi festő: Gyöngyösy Viktor. A jelentés felsorolja ezután még a műszaki személyzetet is egészen a színházi szolgál. Továbbá leírja mintegy 250 darabnak a czímét. Egész kis színházi könyvtár jegyzéke ez a rész. A színházi bérlők páholyokról, zsöllejükről szeptember 14-től 25-ig intézkedhetnek; azontul minden hely új jelentkezőknek is rendelkezésre áll. A hármas abc rendszert Makó Lajos szintén fenntartja; bérelni lehet 180, 120 és 90 előadásra, valamint a színházi év minden előadására.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy teljes kényelemmel berendezett táncziskolámban a szokásos öszi tanfolyamot szept. 15-én megkezdem. Beiratásokat elfogadok bármely időben lakáson Péterfia-utca 2. sz. Áltöldy Károly okl. táncztanító.

czy-utczai IV ik leányosztály vizsgája jul. 31-re halasztatott. A 13-15 évesek közül felvételre jelentkezett 580 fiu és 832 leány 12 tanteremben eihelyezhető nem lévén, az iskolai év kezdetén a 13-ik tanterem is megnyitott, minek megtörténtével a fiuk 5, a leányok 8 tanterembe osztattak be. Ezen tantermekben a legkisebb létszám 74, a legnagyobb létszám 138 volt. — De ha a jelentkezett 1412 növendéket egyenlő számban lehetett volna is elosztani: akkor is egy tanteremre 108 növendék jutott volna, mi azt bizonyítja, hogy az ismétlő iskolakötelesek részére több tanítóról és tanteremről szükséges gondoskodni. Ezt bizonyítják a megtartott évszázó vizsgákról beküldött jelentések is, csaknem mindannyi hangoztatván a tanítási eredmény kedvezőbbé tétele végett a tanterem szaporításának és az ismétlő iskoláztatási ügy rendezésének szükséges voltát. Az iparos tanoncok vallás vizsgái a f. év június hó 22-én megtartottak. Az erről szóló jelentések szerint az elért tanítási eredmény megnyugtató.

Tisztelettel jelentem továbbá, hogy

1. A Debreczen sz. kir. város által fentartott belső-ohati és ohat-telekházi iskolák ev. ref. vallású növendékeit a vallástantól a főtő év márczius 31-én Kovács János elemi iskolai tanfelügyelő a helyszínen megvizsgálta s jelentése szerint „mindkét iskolában teljesen kielégítő, jó eredményt tapasztalt.” 2. A magyar államvasut debreczeni műhelytelepének iparos tanoncziskolájában az ev. ref. vallású növendékek vallásvizsgáján június hó 18-án szintén Kovács János elemi iskolai tanfelügyelő volt jelen s hozzá benyújtott jelentése szerint „a Tassi Miklós tanító ur által kifejtett nagy szorgalomról és kitünő eredményről örömmel győződött meg.” 3. Az Abeles féle polgári leányiskolában levő ev. ref. vallású növendékek vallástani vizsgáján június 10-én ott voltam s az ott levő és Kovács János elemi iskolai felügyelő által tanított 26 leány közül kitünőnek találtam 3-at, jelesnek 13-at, jónak 7-et, elegendőnek 3-at, mely osztályzat a vallástantantának kiváló eredményéről tesz bizonyosságot. 4. A kereskedelmi akadémia I-ső és II-ik évi tanfolyamán volt 16 ev. ref. vallású tanuló, a vallástani vizsgát tiszteletes Biró János ur előtt tette, kinek jelentése szerint „a vallás tanítója Nt. Kovács János ur nagy szorgalommal és pontossággal végezte kötelességét.” 5. Nagy súlyt helyeztem a róm. kath. Svetics-intézet különböző osztályaiban volt 54 ev. ref. növendék vallástantására és a vallástantantott vizsgájára. Ezen indokból június hó 4-én a Svetics-intézetben megjelentem, a vallástantantól a vizsgát fellő ünnepélyességgel s a növendékeket részletesen kikérdezve magtartottam. Örömmel győződtem meg, hogy vallástantanturuk dr. Nagy Zsigmond ev. ref. főiskolai tanár hivatását és megbízatását teljes odaadással és kitünő eredménnyel teljesítette. 6. Az ág. ev. és róm. kath. elemi iskolákba járó fiu és leány növendékeknek a vallástantantól június 12-én tartott

vizsgájakon Kovács János elemi iskolai tanfelügyelő volt jelen, a ki „arról győződött meg, hogy a vallástantantással megbízott Sáfár László tanító ur ismert buzgalma és szorgalma csak részben érhetett el sikert a növendékek rendetlen iskolába járása miatt s velők szemben a polgári hatósághoz intézett mulasztási jelentések sem vezettek kellő eredményre, valószínűleg lakásuk téves kitüntetése miatt.” „A vizsgán is csak 19 tanuló jelent meg, kik egynek kivételével dícséretes előhaladást tanusítottak.” 7. A kereskedelmi akadémia felső osztályában volt s Kovács János ur által tanított 7 növendék vallásos vizsgáján Nagytiszteletű Dicsőfi József ur volt jelen. A növendék neve után látható bejegyzése szerint a tanítási eredmény kitünő volt. 8. A kereskedelmi tanoncziskola ev. ref. vallású növendékeit 4 csoportban Biró János segédlelkész tanította a vallástantantban. Ezen 73 növendék vallásos vizsgáján június hó 9-én Kovács János elemi iskolai felügyelő volt ott s jelentése szerint „egyetlen tanoncz kivételével a többinél elfogadható eredményt, sőt a növendékek mintegy harmadánál alapos készültséget s jeles eredményt tapasztalt.” 9. A főreáliskola 8 osztályában volt s Nagy Gyula vallástantantár által tanított ev. ref. vallású növendékeket május 5-én, június 9-én és 10-én Nagytiszteletű Dicsőfi József ur vizsgálta meg s jelentése szerint „kitünő eredményt talált.” 10. A nőgyeleti árvaházban levő elemi iskola vizsgáján június 25-én jelen voltam s ez alkalommal meggyőződtem, hogy az ott levő 26 ev. ref. vallású árvaleány kitünő tanítónéjük által gondosan és kellő vallásossággal neveltetik és szakképzettséggel tanítatik. 11. A róm. kath. gymnasium 7 osztályában 24 ev. ref. tanuló, vallástantantára Kovács János elemi iskolai felügyelő volt. — A június 11-én tartott vallástantant vizsgán dr. Nagy Zsigmond volt ott s jelentése szerint a vallástantantásban elért eredmény: kitünő. Nagytiszteletű s Tekintetes Iskolaszék! E jelentésben általam feltárt adatok bizonyítják, hogy az ev. ref. elemi iskolák építése és fejlesztése ügyében kiküldött egyes bizottságnak a 494/190-ik P. számú végzéssel elfogadott munkálata s azon munkálat alapján készült emlékiratban foglalt javaslatoknak megvalósítása népoktatási ügyünk fejlődésének veszélyeztetése nélkül nem halasztható. Ezen tiszteletteljes jelentésem után maradtam Debreczenben 1902 július hó 17-ikén a Nagytiszteletű s Tekintetes Iskolaszéknek kész szolgálja Kiss Albert, iskolaszéki elnök.

CSARNOK.

Valerloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Möriz Pál.

Nyolcz és kilencz óra között a mi hadosztályunk első zászlóaljai is kivonultak

az erdőből. A tisztek összejövén, egymással paroláztak, de még a vezérkar visszamaradt.

Most hirtelen láttuk, hogy a jobb szárnyunkon a huszárok és vadászok rendezkednek velünk egy vonalban a csataoszlopba. Mindnyájan odavélekedtünk, hogy Saint Amandnál mi kezdjük meg a harczt. És hogy mi támadjuk a Lignynél összevont szárnyakat, noha ez oldalra vonták össze erejük zömét. De mintha csak a poroszok is átlátták volna tervünket, nem vonultak tovább Saint-Amandig, hanem Lignynél foglaltak állást. Tisztán kivéhetük, midőn a tiszteik a katonákat a sövények, a kis kőfalak mellé, a gyümölcsöskertekbe, házakba állították fel. Sőt a Lygny és Fleurus közötti hajlatba is leereszkedtek, mi még akkor nem tudtuk, hogy lentebb egy patak ketté vágja a falut és hogy ezen felénk eső házakat igyekeztek megszállani. Azt sem tudtuk, hogy megtámadtatásuk esetén innét egy magaslatra vonulhattak vissza, honnét még mindig gyilkos tüzzel pusztíthattak minket.

Félkilencz órára már több ezredünk kivonult az erdőből, végül minden zászlóalj fegyverbe lépett. Gróf Gerard tábornok is elővágatott a törzskarával ránk sem tekintve, lovagoltak a Fleurus felén eső magaslatra.

Majdnem e pillantásban kezdődött a puskaropogás is. A Vandamme hadosztály csatárjai kezdtek meg az előnyomulást balról a falu felé és két ágyu is ment velők. Alig lőttek ötöt-hatot a magaslat felé, már megszűnt a puskaropogás, a mi csatárjaink benyomultak Fleurusba, honnét három vagy négyszáz porosz gyorsan koczogott a távolabb eső Ligny magaslatok felé.

926—1902. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1611/1—1902. sz. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Hazai általános biztosító társaság részére Ecsedi János debr. lakostól 97 kor. 87 fl. tőke, ennek 1901 évi okt. 1-től számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 35 k. 25 fl. perköltség erejéig 1902 jun. 11-én biróilag felülfoglalt és 1380 kor. becsült gazdasági eszközök, butorok és egyéb ingóságok 1902. szept. 15-én d. u. 3 órakor a Bánkon kezdetét vevendő és szept. 16-án Debreczenben Erzsébet ut 8 sz. a. d. e. 8 órakor folytatva megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Debreczen, 1902. aug. 20-án.

Bódogh Zs. bir. kiküldött.

és feljebb — mtr. — valamint a legujabb, fekete, fehér és szines, Henneberg selymek 60 krtól 14,65 frtig. pr Mtr.— sima, csikos, kockás, mintázott, damast stb.

Menyasszonyi selyem
5 krtól — frt 14.65.
Selyem damast
65 krtól — frt 14.65
Selyem bastruha kelme
egy öltözetre
8.65 frtől — frt 42.75

Foulard selyem mintázott
60 krtól — frt 3.65
Báti selyem
60 krtól — frt 14.65.
Selyem grenadin
80 krtól — frt 7.65.

mtrkent, vám és bérmentesen a házhoz szállítva. Minták azonnal. Svájcba kétszeres levélportó kell.

G. Henneberg selyem gyáros Zürich

cs. és kir. udv. szállító.

Selyem blousok-ra

való kelme

2.35. forint

(3)

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Eladó egy jó karban levő 8 oktávás zongora igen jutányos árért. Értekezhetni a Vilmos laktanyában az altiszt lakásában.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz u. 38 sz. a. fennálló férfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szíves tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szíves pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfisabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Egy csinosan butorozott szoba külön bejarattal minden órán kiadó Verbőczy u. 4.

Helyi ipar !

Kossuth ünnepélyre, kivilágításhoz, és a lampionos menethez

Kossuth Lajos 1848 iki arczképével ellátott 30 cm. átmérőjű nemzetiszínű

papir lámpákat

darabja, teljes felszereléssel 70 fillérért készit bármely nagymennyiségben

Dávidházy Kálmán

könyvkötő és diszmvűes fűvészkert utca 9. Megrendelések 15-éig fogadtatnak el. Minta az üzlethelyiségben megtekinthető. — Tömeges rendelésnél engedmény.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évforduló napján

kivilágítási poharak

 Kossuth képek

Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereskedésében már kaphatók és megrendelhetők.

Főtőzsde mellett.

(4-2.)

Pártoljuk a helyi ipart !

Szőlőtermelők

figyelmébe !

Van szerencsém a t. szőlőgazdák becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu

borsajtóimat,

melyek kitünő minőségűek és háromszoros áttétellel van ellátva, úgy hogy eddigi bármilyen gyártmányu sajtónál nagyobb erőt kifejt s annak dacára, minél erősebben szorit, annál könnyebben hajt. Ne vásároljon tehát senki addig borsajtót, míg személyesen meg nem győződött a nálam állandóan készülő és raktáron levő kész borsajtók ezen rendkívül praktikus előnyeiről, már csak azért is, mert mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó árban** árusítom ezeket, hogy ezáltal hasznos szolgálatot tehessenek a szőlősgazdák enémű érdekeinek előmozdítására.

Számos megrendelést kérve, vagyok mély tisztelettel **PREIZLER MÓR** (15-1) mülakatos Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

Pártoljuk a helyi ipart !

Géprészek és vasasztérgéjyozás a legjutányosabb ár mellett.

1028—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debr. kir. jbiróságnak V. 99/4—1902 számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a debreczeni kölcsönös segélyző egyesület részére Háló Sándor és neje debreczeni lakosoktól 600 kor. tőke, ennek 1091 márcz. 15-től számítandó 6% kamatai s eddig összesen 116 k. 44 fl. perköltség erejéig 1902 február 17-én bíróilag le és felülfoglalt és 984 koronára becsült butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902 évi szept. hó 27-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben végrehajtást szenvedettek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. aug. 23-án.

Bódogh Zs. bir. kiküldött.

SZABADOS és ROSSI

vizvezeték és világitási vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

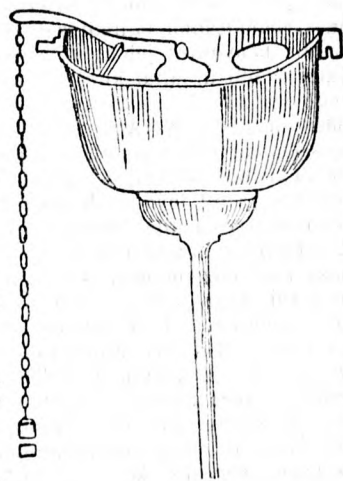
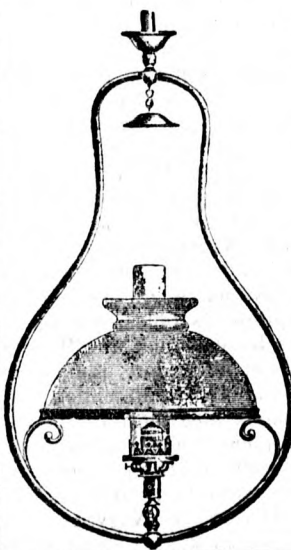
Légszesz és vizvezetékek **CLOSETEK**

és csatornázások, **SZIVATTYUK**

Fürdőberendezések és **Gőzfürdők**

stb. berendezésére.

Kőagyagcsövek raktáron

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá :

Főzőedények, jakarék-konyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.